

Izhaja vsak četrtek in velja za poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrt leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Čekovni račun pošlnite uradu Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

42. številka.

Maribor, dne 20. oktobra 1927.

61. letnik.

„Slovenski Gospodar“ — za vse! Vsi — za „Slovenskega Gospodarja“!

Kakor se vse na svetu razvija in se izpopolnjuje, tako mora tudi »Slovenski Gospodar« napredovati v razvoju in obenem tudi rasti v številu naročnikov ter čitateljev. Kako naj se to zgodi, se bomo danes pogovorili in zato rečemo prijateljsko besedo:

Duhovnikom in vzgojiteljem naroda.

Poznamo vaše vzvišeno delo in ga cenimo. Vemo pa, da nima to vaše delo v ničemer tako nevarnega nasprotnika, kakor v slabem, brezverskem časopisu, ki ga nastiljajo naši nasprotniki po vaših župnijah. Ti slabi časopisi so kakor bacili, ki se zajedo v družine ter jih prej ali slej napravijo versko mlačne, brezbrizne, brezverske. Edino sredstvo proti temu je dober časopis, ki ustreza željam čitateljev ter poleg tega odločno nastopa za versko vzgojo naroda, za pravice sv. Cerkve ter za ugled duhovniške službe med narodom. To je dozdej vršil in bo v bodoče še bolj vršil ravno »Slovenski Gospodar«. Imel bo za to posebno zaglavje o tem predmetu.

Našim gospodarjem.

Velika je vaša skrb za vaš dom, za napredek v vsem gospodarstvu doma in tudi v javnem življenju, to je: občini, okraju, oblasti ter celi državi. Vse to hočete imeti v listu, kar vas kot gospodarja zanima, recimo: cene, sejme, kaka je letina drugod, hočete tudi gospodarskega pouka in nasvetov pri živinoreji, poljedelstvu, sadjarstvu, vrtnarstvu, čebeloreji in ostalih vrstah vašega gospodarstva. Imeli boste! Poleg tega pa vas zanima tudi, kako se suče politika doma in v Beogradu, ker ta tudi zelo vpliva na vaše gospodarstvo. »Slovenski Gospodar« vam bo v bodoče v tem še bolj postregel.

Materam in gospodinjam!

Nad vse zna vas vpoštevati slovenski narod, ki je zato napravil upravičen pregovor: »Gospodinja drži tri vogle pri hiši!« Priznavamo, da je »Slovenski Gospodar« dozdej za vas manj nudil, dasi ste ga tudi ve prav rade vzele v roke. Ko boste pa videle, kaj vse vam bo »Slovenski Gospodar« v posebnih sestavih posebej za vaše gospodinjsko delo in materinske oskrbi priobčeval, ga ne boste mogle več pogrešati! Kakor če v domači hiši ter pri domačem gospodarstvu tri vogle držite pokoncu, tako tudi ve predvsem

skrbite za to, da bo »Slovenski Gospodar« stalen gost v vaši hiši.

Mladini!

Vsak fant se hoče postaviti, da je res fant od fare. Pa le tisti je, ki kaj ve in kaj zna. Zato bodo fantje tudi v bodoče posebno radi brali »Slovenskega Gospodarja«, ker bo za nje vedno imel kako fantovsko besedo, ki si jo bomo povedali kot fantje pod lipo na vasi. Mladenke, vam pa ni treba posebej razlagati, kako je dandanes potrebno, da je v naši hiši tudi časopis in sicer le dober časopis, v vsej naši pokrajini le »Slovenski Gospodar«, ker ve itak največ storite, da je vedno bolj razširjen in boste gotovo tudi letos storile. Videle pa boste, da se vam bo »Slovenski Gospodar« hvaležnega izkazal ter vam bo odprl »Dekliški vrt« in vam v njem napravil mnogo veselja!

Ljubi otroci, še vi poslušajte!

Kakor pričakujete, kaj bo prinesel sv. Miklavž, kaj bo dal Jezušček o Božiču, kakšna bo pisanka o Veliki noči, kaj bodo prinesli ata in mama s sejma, tako boste za naprej pričakovali: kaj prinaša »Slovenski Gospodar« nam? In ne boste zastoj pričakovali! Prinesel bo lepe pesmice, povesti, igrice in šale, za velike in male, uganke in skrivnice. Kako bo prijetno, če bo prišel »Slovenski Gospodar« k nam!

»Slovenski Gospodar« — za vse!

Težka bo ta naloga, ki si jo je naložil »Slovenski Gospodar« za novo leto, pa izvršil jo bo. Vsem v družini hoče nekaj prinesiti, nikogar ne bo prezrl in zanemarjal. Izhajal pa bo zato sicer v prikladnejši obliki, a na 16 straneh vsaki teden, zavoljo tega pa se ne bo nič podražil. Tako bode ustregel vsem! Priročen bo, slikovit bo, vsem zanimiv, tako da bodo vsi z njim zadovoljni.

Vsi — za »Slovenskega Gospodarja«!

Ker se bo torej »Slovenski Gospodar« potrudil biti vsem na uslugo, bodo pa tudi vsi delovali na to, da se bo kar najbolj razširil. Čimbolj bo razširjen, tem več bo mogel nuditi! Vsi ki to-le berete, pa imate »Slovenskega Gospodarja« naročenega, takoj napravite sklep: zdaj šele ga bomo imeli! In če bo trda za denar, za sol in za »Slovenskega Gospodarja« se mora najti! Saj se zaradi tega, da bo

na 16 straneh, ne bo nič podražil, Ko ste tak sklep napravili, pa se odločite pogovoriti še svojega prijatelja in sosedo, ki nima našega lista ter mu ponudite naročilni list, ki bo objavljen v vsaki številki »Slovenskega Gospodarja« na zadnji strani. Ali si upa vsak naročnik pridobiti vsaj še enega naročnika? To ne bo tako težko! Poleg tega pa organizirajte med seboj agitacijo za naš list, kakor najbolje znate! Lani smo se našim agitatorjem in agitatoricam izkazali hvaležne in smo jim razdelili lepe nagrade. V enakem smislu bomo storili to tudi letos. Vsakemu, ki pridobi vsaj dva nova naročnika, ki sta plačala polletno naročnino, bomo poslali lepo vezano knjigo, ki stane sicer 20 Din, kot dar za njegovo uslugo. Poleg tega pa bomo vsako tako naročilo zaznamovali s posebno številko in izžrebali posebne nagrade v gotovini kot lani.

Posebno nagrado vsem stalnim naročnikom!

Da si pa ohranimo stalni krog naročnikov, ki naročajo »Slovenskega Gospodarja« celoletno ali vsaj polletno, bomo takim na njihovo zahtevo pošiljali »Naš dom«, prosvetno-zabaven list, ki izhaja vsak mesec na 32 straneh, za letnih — 10 Din. Poleg tega pa jim bomo dajali brezplačne odgovore v zadevah zdravstva, živinozdravstva ter sodno-pravnih vprašanj, ako priložijo znamko za odgovor. — Onim, ki naročajo »Slovenskega Gospodarja« le četrtletno, pa svetujemo, naj ga naročajo vsaj polletno! S četrtletnimi naročniki je trikrat več dela in stroškov, kakor s celoletnimi ter nam to vedno izpreminjanje povzroča tu in tam pomote, da ne dobijo lista drugi stalni naročniki. Zato tem naročnikom žal ne moremo nuditi vseh onih ugodnosti kot celoletnim in polletnim.

Torej je geslo za agitacijo našega lista:

»Slovenski Gospodar« — za vse!

Vsi — za »Slovenskega Gospodarja«!

Da bomo nasprotnike poznali.

Prehiteli smo jih.

Naši politični nasprotniki ne morejo najti dovolj besed, da bi ožigosali našo najnovejšo politiko, da smo z radikali v vladi, kjer složno sodelujemo. Ker se istočasno bratita Radič in Pribičević ter iščeta zvez na levo in desno, je vse to znamenje, da so naši nasprotniki jezni, ker jih je SLS prehitela.

Pribičević brenka na Radičevo tamburico.

V osamljenosti, v kateri se nahaja Pribičević, ni našel drugega posla, kakor tega, da brenka na Radičevo tambu-

Štefan Lazar:

TITANA.

Roman.

Iz madžarščine prevedel Fr. Kolenc.

(Dalje.)

— Gospod, jaz nimam ničesar zoper vašo osebo, nasprotno, prav posebno spoštujem vaš izredni talent, toda hči . . . Ali ste si pridobili v njeni duši ono globljo simpatijo, ki bi lahko služila kot resna podlaga vašemu namenu?

— Ne vem.

Brinkley je zrl pred se.

— Hči je osemnajstletna, posesti nima veliko, vsega skupaj le pol milijona dolarjev.

Mutsuhito Dsain je naredil protesten gib, toda znanstvenik mu je namignil, naj ga posluša do konca, in je z istim glasom nadaljeval:

— osemnajstletna in pol milijona dolarjev . . . Mater nima, oče sem ji jaz. Njena izobrazba je od povprečne mnogo višja, zahtev ima malo, ljubi glasbo in pešništvo, narave je romantične, privzgojil sem ji tudi življenjski nazor ameriških deklet. Odkrita je in zveste narave, toda vča sih je nepremišljena, zasmehovalka, nagle jeze. Peča se s športom, kuha dobro in ako je treba, lično sešije tudi obleko. Gospod, od svoje strani vas jaz rad vidim, v tem važnem vprašanju pa ne morem samovoljno odločati. Obiščite nas katerega dne in govorite z njo, kar se spodobi in je tudi naravno, ker se bo ona možila, ne pa jaz . . .

IV.

— V parku so — je javil hišnik.

Letovišni vrt profesorja Brinkley je bil kot kak razcveteli gozd. Na drevesih so se skrivale ptice. Ob sprehajališču so rastle vrtnice in so s sladkim vonjem polnile zrak. Hišnik je šel naprej, da bi napovedal gosta. Mutsuhito Dsain mu je prevzet sledil, pod nogami so se komaj zganili beli kamenčki.

— Danes se odloči . . .!

Stisnil je blede ustnice in zadušil vzdih, ki mu je prišel iz prsi. Zopet je poklical v spomin razgovor, ko je pred Brinkleyjem razkril dušo, videl je pred seboj osupli profesorjev obraz, zmedenost, skrb, v ušesih mu je še zvenel njegov resni glas, s katerim je orisal naravo svoje hčere. Takrat — morda iz uljudnosti — je rekel, da nima nič proti njegovi osebi . . . a kako ga neki sedaj sprejme? Ali je govoril s hčerjo? Mutsuhito Dsaina so mučili dvomi, potem pa se je polastila možgan otopelost.

Dozdevalo se mu je, da blodi v vrtu sanj. Toda že prihaja profesor Brinkley! Pokaže se med drevjem in se počasi bliža. Na plešasti glavi mu zablišči solnčni žarek in se razlije na sencih kot tekoči med; da, profesor Brinkley je tudi le podoba iz sanj, saj sta njegovo gibanje in smeh, ko kima, tako počasna in mehanična . . .

— Me veseli — mu je podal roko — čakal sem vas.

Toplo, prijazno mu je stisnil roko. Mutsuhito Dsain se je prebudit in vprašujoč gledal profesorja. Brinkley je razumel njegov pogled.

— S hčerjo še nisem govoril v tej zadevi. Zdela se mi je, da je boljše, ako ne govorim, da bi morda ne vplival na njeno prosto odločitev. Ako se na mene obrne in me bode vprašala za svet, ste lahko prepričani, da bova s hčerino teto Betty, ki vas tudi zelo časti, na vaši strani.

Brezšumno sta šla proti brajdam vrtnic. Stari znanstvenik je dobrohotno opominjal svojega učenca:

— Dobro bi bilo, ako parkrat pridete in iščete priliko za zblizanje. Alice dobro ve, kdo ste, v kolikor popolnoma sprejme moje mnenje o vas, so pa tudi druge okolščine, ki jih ženska nikdar ne pusti iz vida, ko se je treba odločiti v taki zadevi. Jaz vem, da ste vi mož plemenitega in dobrega srca, toda ona tega še ne vidi. Svetoval bi vam, da se ne prenačimo; v moji hiši ste dobrodošli, posvečajte pozornost moji hčeri, morda . . .

Obrnil se je proti Mutsuhito Dsainu in na obrazu se mu je brala skrb.

— Povedati vam moram, da nas je Overton večkrat obiskal in se je pod nadzorstvom tetke Betty toplo razgovarjal z Alice. Dozdeva se mi, da je naredila Overtonova oseba dober vtis. Overton je tudi imeniten znanstvenik, on

je tudi drag učenec, in ravno to je en vzrok, da pustim hčeri v izbiri popolnoma svobodno roko.

Japonec je osupnil.

— Overton . . . — je momljal polglasno.

Brinkley je skušal Mutsuhito Dsaina tolažiti.

— Overton ima to prednost, da je belokožec. Toda verujte mi, da so ženski vtisi v ljubezni nepreračunljivi. Razen tega pa sem tako vzgajal hčerko, da umske in dušne vrednote postavlja nad vse drugo. Overton je tudi sedaj tukaj . . .

Japonec se je stresel, potem pa je zrl v tla, ko da je okamenel. Ko je dvignil blede glavo, mu je obraz izražal resno odločnost.

— Gospod, — je rekel in ustnice so se mu stresle — negotovosti ne morem prenesti. Zelo vas prosim, dovolite, da lahko govorim z vašo hčerjo. Bom vsaj videl, ali smem imeti upanje nasproti Overtonu.

— Kakor mislite — je prikimal znanstvenik. — Skrbel bom, da boste lahko nemoteno govorili z njo.

V sredi parka so cvetele na brajdi vrtnice. Brinkley je tje peljal Mutsuhito Dsaina.

— Tam sta — je kazal na uto, ki je bila obraščena z vrtnicami. — Alice!

V uti je sedela z Overtonom, v bližini pa je tetka Betty čitala roman. Overton je na klopi jezdit in dvorjani. Brinkleyjev glas ju je splasil.

— Gosta imamo . . .

Tetka Betty je prijateljsko kimala, Alice je veselo razpoložena stopila iz ute, Overton pa se je počasi, nevoljno dvignil.

Mutsuhito Dsain se je damam priklonil, pozdravil je tudi Overtona. Overton ga je želel v pekel in je odgovoril z izmerjenim, hladnim poklonom.

— Gospod asistent ti želi nekaj povedati — se je obrnil k hčerki Brinkley. — No, hodite, Overton, jaz imam tudi z vami pogovor.

— Izvolite — je pokazalo dekle prostor Mutsuhito Dsainu.

Pričakovano polno se je ozrla na njega z globokimi,

rico in ga hvalisa kot ga je preje blatil. Zanimivo pa je to, da Radič kljub temu gleda, če se ne bi morda le dalo na kak način priti v vlado.

Še vedno jih glava boli!

Radičevce še vedno glava boli in zopet so si dali v svojem lističu mrzel obkladek s člankom: »Po volitvah na Štajerskem.« Na tri poslance so računali, dobili pa niso — nobenega. Vzroka iščejo, zakaj ne. Vse drugo povedo, le tega ne, da je bilo ljudstvu dovolj njihove hrvaško zafurane politike ter jo je v svoji razsodnosti zavrnilo!

Kmetijski za uradnike in zoper kmeta.

V Mariboru je svojčas zelo slovela dveletna vinarska in sadjarska šola, ki nam je vzgojila nebroj dobrih gospodarjev. Šola je bila preje deželna in štajerska jo je oskrbel z lepim posestvom in vinogradom. Pucelj kot minister je seveda moral tudi tukaj pokazati svoje prijateljstvo do kmeta. Ker je ta šola prešla v državno upravo, je on razpolagal z njo. In kaj je naredil? Dveletno šolo je zmanjšal na skromen, skoro brezpomemben enoleten tečaj, v prostore naše šole pa je nastanil srednjo kmetijsko šolo, ki šola kmetijske uradnike, referente, ekonome pri glavarstvih i. t. d. Šolo so posejali povečini Srbi, ker imamo Slovenci teh vrst uradnikov itak preveč, in prihajajo z drugih šol ter iz vseučilišča. Oblastna skupščina je zdaj te prostore prevzela. Zahtevala pa je, da naj se zopet vpelje dveletna vinarska in sadjarska šola. Pa kako je vpitje v nasprotnem nam tabornu! Pravijo: kaj bodo zdaj kmetje, ki nimajo srednje kmetijske šole, mogli kmetovati? Le naj se gospoda prav nič ne boji! Kmet ve, zakaj je Pucelj to srednjo šolo vpeiljal, pa dveletno odrinil: kmeta je hotel obdržati v zaostalosti, vzgajati pa si je hotel svoj agitatorični politični aparat. V svoji jezi je namreč »Kmetijski list« pisal, »da kmetje niso dovolj sposobni, da bi vodili politiko, zato je bila potrebna srednja kmetijska šola« — to nam pa vse pove, zakaj sedaj »vpijejo«.

»Strogo bomo gledali, kdo je zoper nas.«

Ker smo zadnjič zapisali te besede za volitve v trgovsko in obrtno zbornico, se demokrati zelo razburjajo. Ali vas je sram, da ste zoper nas? Ali mar nimamo pravice, da na to gledamo, kdo je zoper nas? Preveč smo dozdaj prizanašali v tem oziru, pa so se strici malo razvabili. Zdaj pa naj le zapoje: »Temu treba se privaditi, sprva sicer težko!«

Demokrati zoper kmetjsko združništvo.

Pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico imajo pravico voliti tudi naše zadruge in njihova načelstva. Koliko so letali demokrati po Beogradu, da bi to preprečili. Toda ni se jim posrečilo. Zdaj pa pljujejo na naše najpožrtvovalnejše ljudi, ki nesebično in brezplačno delajo v naših blagovnih zadrugah, jezo in gnev ter celo ploho psovka, da so mežnarji itd. To si je treba zapomniti!

Po njih želji se jim naj zgodi!

Demokrati pravijo, da je treba vsako strankarsko politiko izriniti iz trgovske in obrtne zbornice. Bodi! Volite vsi zoper demokrate in ste jim izpolnili to vročo željo!

Socijalisti — priprega liberalcev.

Zadnji čas so se socijalisti čisto razkrinkali, da jih dejansko vzdržuje le kapitalistična liberalna stran naših nasprotnikov. Navadno so bili bolj v tajni zvezi, zadnji čas pa jih je njihovo lastno časopisje izdalo, ker je povedalo, da pridejo skupaj za občinske volitve v Mariboru. Tudi njihov edini poslanec Petejan je bil pri volitvah v verifikacijski odbor v Beogradu — na Žerjavovi listi. To pa bo res zanimivo, ko bodo naši rdeči socijalisti zamenjali svojo srnjavo ter oblekli črno — orjunaško! Svojo politiko mislijo socijalisti rešiti tudi na ta način, da so ovadili drugo delavsko skupino Möderndorferjevo, da so ti sedaj imeli hišne

preiskave in jih še bodo imeli. Med obema skupinama je zaradi tega nastal prepad, ki ga ne bo več premostiti. — Kar se pa kapitalizma tiče, so pa socijalisti ravno taki tiči kot drugi. Iz Amerike so si izposodili delavski denar po 4%, doma pa seveda kšeftirajo z njim z visokimi obrestmi, ne dajo pa ga delavstvu po 6%, ki bi ta poceni kredit tako krvavo potreboval. To delavci vedo in zato vedno bolj izprevidujejo — da so socijalistični voditelji in demokrati gliha, ki skup štrihla!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Poslanski mandati — razen dveh — potrjeni. Odbor, ki je moral pregledati, če so bili poslanci pravilno izvoljeni, je dokončal svoje delo. Potrjeni so bili razven dveh vsi mandati. Ljubljanski mandat je bil tudi potrjen, četudi je SDS prigoljufala 73 glasov, kar je dr. Hohnjec v odboru dokazal. Ker pa so bili Davidovičevci za to, da se naj ta mandat potrdi v prid dr. Kramerja, se je to zgodilo, da je bil res potrjen.

Redno zasedanje narodne skupščine se začne dne 20. oktobra. Ob tej priliki bodo volili novega in sicer stalnega predsednika narodne skupščine, kar bo najbrže sedanji, dr. Ninko Perič.

Med Davidovičem in Marinkovičem vlada boj za vodstvo stranke, v kateri imata vsak svojo politično smer. Marinkovič je za stalno sodelovanje z radikali in SLS, Davidovič pa je proti in to zaradi jeze na radikale. Kot pogoj nadaljnjega sodelovanja stavi, da mora njegova stranka dobiti notranje ministrstvo. Klub je imel tri dni sejo, ki je le deloma končala ter objavila sklep, s katerim daje zaupnico Davidoviču in Marinkoviču. Razmere se torej niso razjasnile. Misli se, da ne bo popustil ne eden in ne drugi. Razkol je očitven. Marinkovič bi v tem slučaju potegnil za seboj do 50 poslancev, ker so muslimani z njim.

Vlada bo delala. Nekatere politične stranke hočejo na vsak način, da bi se tudi po teh volitvah vršilo tako kakor prej, da bi vsaka dva meseca imeli drugo vlado. Take križe zaustavljajo vsako redno delo. Vlada je odločila, da v vsakem slučaju ostane na mestu in da dela, saj je to tako potrebno!

Radič in Pribičević sta sklenila dogovor, da gresta le oboja skupaj v vlado. V resnici bosta le oboja z roko v roki — ostala zunaj vlade, razven, če se Radič zopet ne ponudi, da brez vsega podpira sedanjo vlado.

Nov volilni zakon bomo dobili. Po sedanjem zakonu so se glasovi zbirali iz cele pokrajine in posamezni okrajji pravzaprav niso imeli svojega poslanca, ampak poslanca gotove politične stranke. Vlada pripravlja zakon, po katerem bo vsak okraj volil svojega poslanca. Teh okrajev je 270. Poleg tega pa se bo volilo 50 poslancev še na veliki državni listi. To listo pa morejo vložiti le one politične skupine, ki imajo 150.000 glasov pri zadnjih volitvah. Male stranke bodo torej izginile.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Albanski poslanik Cena beg v Pragi ustreljen. Albansko vlado je še nedavno zastopal pri naši vladi Cena beg, albanski poslanik, ki je uvidel, da je edino pametno, da je Albanija v zelo prijateljskih odnosih z Jugoslavijo. Pretekli teden pa je neki mlad fantalin tega poslanika, ko je bil v neki kavarni v Pragi, ustrelil. Morilca so takoj prijeli in je izpovedal, da je prišel iz Italije in da ga je zato ustrelil, ker je Cena beg preveč naklonjen Jugoslaviji. Trdil je sicer, da ga ni najela italijanska vlada in ne kdo drugi, a vendar je jasno dovolj, da ima tukaj vmes svojo krvavo roko tudi lažjem, ki išče in mori vse, kar bi delalo za mir na Balkanu.

Italijani so hoteli napasti našo vojno mornarico. V Dalmaciji imajo Italijani svoje zaupnike, katere seveda do-

bro plačujejo. Naše oblasti so jim pa prišle na sled in so doznale za načrt, po katerem bi naj z bombami in dinamitom, došlim iz Italije, napadli našo vojno mornarico ter jo poškodovali. Zločinci so deloma že pod ključem. Vedno bolj se pa kaže, da imamo v Italiji soseda, ki ni — dober sosed.

Bolgarska ustregla našim zahtevam. Bolgarska vlada je uvidela, da so naše zahteve upravičene ter jim je ustregla. Tako se bo spor poravnal mirnim potom. Pri tej priliki pa se je zopet doznalo, da ima Italija tudi tu svoje prste vmes in da je ona tista, ki podpira in organizira makedonstvujoče, ki imajo svoje pisarne v Italiji, odkoder vodijo vse svoje zločinsko delo. Mussolini je dal tem ljudem 2 milijona lir za napade.

3000 policajev varuje skupščino. To se godi na Španskem, kjer je vlada v veliki večini poslance kar kratkomo imenovala. So tudi lepe razmere!

Vatikan in Italija. Italija je v letu 1870 vzela papežu Rim in razbila cerkveno državo. Od tistega časa je še vedno spor med Vatikanom in italijansko vlado. Noben papež zato še ni zapustil svojih dvoran in prestopil na italijanska tla. Je večer jetnik. Sedanja vlada se rada postavlja, da je za Cerkev marsikaj storila. Papež je na to odločno odgovoril, da je dolžna v prvi vrsti storiti to, da se uredi sporno vprašanje med Vatikanom in Italijo. Zanimiva pa je pri tem izjava, da je ta spor le zadeva Vatikana in Italije ter da se druge države v ta spor naj ne vmešavajo.

Kaj je novega?

Hmeljarjem v vednost, Hmeljarskemu društvu v album!

Županstva v Savinjski dolini so pred kratkim prejele od srezkih poglavarstev sledeči dopis: »Ministrstvo za poljoprivredno in vodo je izvedelo, da Hmeljarsko društvo s sedežem v Žalcu sabotira (omalovažuje) napredovanje hmeljarstva v Sloveniji. Današnje stanje Hmeljarskega društva ne odgovarja več modernim potrebam hmeljarstva in ne bode več možno voditi hmeljarstva Slovenije v težkih in kritičnih dobah, ki so že na vidiku za hmeljarstvo in to radi povečanih hmeljskih nasadov na evropskem kontinentu. Ministrstvo želi, da se strnejo vsa društva kmetovalcev, kojih cilj je, da podpirajo svoje člane v borbi nastopajoče konkurence za boljši pridelek in prodajo proizvedenih izdelkov. Hmeljarsko društvo za Slovenijo ne samo, da ne deluje v tem smislu, ono celo omalovažuje delovanje višjih kmetijskih oblasti, da celo ministrstva. Z ozirom na to ne bode niti kmetijsko ministrstvo, niti podrejeni kmetijski organi v bodoče z upravo Hmeljarskega društva za Slovenijo v nobenem pogledu sodelovali. Vsled tega opozarjam kmetovalce, hmeljarje na ta ministrski odlok ter jim priporočam, da v svojem lastnem interesu razčistijo vprašanje delovanja, organizacije in reprezentacije Hmeljarskega društva za Slovenijo.« — Komentar k predstoječemu dopisu menda ni potreben. Pripomniti bi bilo le še, da vodi Hmeljarsko društvo v Žalcu najizrazitejši pristaši SDS kot Roblek, Pikel, Kukec et consortes!

Vlomilci v Mariboru na delu. Že nekaj tednov vzemirja Mariborčane neka vlomilska družba, kateri policija še ni prišla na sled. Izvršili so dosedaj že precej manjših vlovov. V noči od tonka na sredo od 11. do 12. t. m. so iznova poskušali svojo srečo in so tudi uspeli. Vlomili so v gostilno Josipa Rogine na Tržaški cesti, ki stoji tik Delavske pekarnice. Zaščiteni z ropotanjem strojev v pekarni so ponoči preskočili dva metra visok plot pri gostilni ter vlomili v notranje prostore tako, da so razbili okno in izvili s pet metrov dolgim drogrom železne križe na oknu. Skozl odprtino, ki je bila tako velika, da se je slabejši človek lahko spravil skozi, so odnesli 1500 Din gotovine, eno možko suknjo, en rjav usnat ženski dežni plašč, en možki temnozelen suknjič, osem komadov namiznih prtov in mono-

Ravno je prihajal Brinkley a Overtonom. Mutsuhito Dsaina je prijel za roko in ga potegnil v stran:

— No?

— Jutri odpotujem.

— Kam?

— Domov, v Nagasaki.

Klobuk je dvignil in pustil strmečega profesorja.

V.

Na obzorju se je prikazal rogasti vrh Fuka otočja, za njim je v topi megli ležala Japonska. Ladja je naglo brzela proti nagasaškemu pristanišču, jadra je napenjal dvigajoči se sveži vetrič.

Mutsuhito Dsain je stal na krovu, majhne, presekane oči so se razširile, na žalostnem rumenem obrazu je igral smeh: domovina! Dežela Vzhajajočega solnca! Japonska!

Čutil je, da se lušči z njega zapadna kultura in v duši mu izvirajo potočki: Banzai! Naprej, ladja! Tam leži zemlja oboževane domovine, tam v daljni megli leži krizantemska krasna Japonska ...

Ladja je plula v morskno ožino. Za fjordom, za to očarljivo gorsko preseko se razprostira Nagasaki. Veter je potihnil, zrak se ogrel in zeleni hribi dihalo cvetlični duh. Visoka tirada je zadonela in Mutsuhito Dsainova duša je zazvenela. Cvrčkal! Milijon cvrčkov je pozdravljalo »latim cvrčanjem prihajajočo ladjo.

Džunke, tropa japonskih ladij, je brezglasno švigala po valoveči morski površini, na vodoravne drogeve pritrjena, bela jadra so zgrubano visela ko kake speče zavese in nad dremajočimi vodami je globoko in zategnjeno cvilil japonski jastreb ... V daljavi so se že prikazali nebotični nagasaški hribi.

Nippon! Ama-Teras—Omi-Kamijeva sveta dežela! Radostno je zrl Mutsuhito Dsain pristanišče. Stotine trgovskih ladij so se vrstile v neredu, grbastonose barke kar sujejo iz sebe male može in žene ... vsi so rumeni ... ko da so oživel nippi in bi s smehom pozdravljali došle. Na gladih vode plavajo bele truge, »sampani«, na krmilarski klopi malih čolničkov sedijo nagi rumeni otroci in z globokimi prikloni vabijo tujca, da bi ga prepeljali na obrežje. Kako ljubki so! Mutsuhito Dsain se je vsedel v en sampan in je v vitkem čolničku švigal proti bregu.

(Dalje prihodnj.)

ognjenimi očmi. Japonci se je nekaj trenutkov boril z njegovim pogledom, potem pa se je bojazljivo dvignil.

— Prosim potrpežljivosti — je prejel jecljal ko govoril. — Ne bom vas dolgo nadlegoval, ako boste tako prijazni, da me boste poslušali ...

— Prosim — se je nasmehnilo dekle.

Nasmešek je bil majhen, Mutsuhito Dsain pa ga je vse eno opazil.

— Gospodična Alice ... Spomladi drevesa brstijo in v tem času se tudi človeško srce ...

Obstal je.

— Mutsuhito Dsain? — je osupnila deklica. — Menda vendar ne želite odkrivati srca? ...

— Pač — jo je gledal Japonec s smrtno resnostjo.

Alice se je začudila.

— Za Boga ... — se je zasmejala z ljubko ironijo.

— Kaj vam je?

Mutsuhito Dsain je skomizgnil.

— Ljubim vas — je odgovoril temno.

Dekle je ostrmel.

— Mene? In to mi kar tako poveste?

— Kakor vem. Taka mi je narava. Jaz ne znam sladko govoriti. Jaz ne znam dvorjaniiti. Samo čutim ...

— Vi se šalite! — se je zresnilo dekle.

— Ne — je gorelo oko mladega znanstvenika. — Videl sem vas na zabavnem večeru in sem vas vzljubil ...

— Nemogoče ...

Mutsuhito Dsain je debelo gledal.

— Zakaj bi bilo nemogoče? — je mirno vprašal. — Vi ste krasno dekle in ...

Mislil je.

— Ali pa je o meni govor?

Govoril je ko kak stroj. Dekle se mu je nehote odtegnilo.

— Ali se me bojite? — so se zasvetile oči.

— Zakaj bi se bala? — se je mrzlično smejala.

V uto so se prikradli solnčni žarki in so obsijali Mutsuhito Dsainu pol obraza; druga polovica je ostala v mraku. Bakren mož ... Dekle je obrnilo od njega pogled.

— Potomec plemenite japonske obitelji sem, oče je bil visok uradnik na mikadovem dvoru; vključil sem se v

svetovno kulturo in z delom sem si zagotovil mesto med slavniimi možmi. Vašemu očetu sem razkril čustva in on ni imel nič proti meni ...

— Kaj hočete s tem reči? — se je ustrašilo dekle.

— Zaprošil sem za vašo roko ...

Aliceina glava je omahnila nazaj med vrtnice.

— Ne smisel ... — je rekla tiho in obleдела.

— Gospodična Alice, — jo je gledal nepremično, — jaz resno govorim. Povejte, kak nesmisel vidite v tem?

— Vi ste vendar ...

— Japonec?

— Da ...

— Ali Japonci ni ravno tako človek ko drugi?

— Pač ...

— Potem me poslušajte!

— A drugo ... Vi ste rumenokožec.

Mutsuhito Dsain je dvignil glavo.

— Jaz bi nasprotno lahko rekel, da ste vi belokožec, toda jaz take barvne razlike ne poznam. Povejte odkrito: Ne dopadem se vam.

— Ne — ga je odkrito gledala Alice.

Potem je vstala izmed vrtnic.

— Gospod, vi ste imeniten človek, zelo vas spoštujem, prositi pa vas moram, da bi ne govorila o tem ...

— Odpotujete me?

— Nočem se močiti ...

Oči so se srečale.

— Tudi z drugim ne? — je vprašal ostro.

Alice je bila užaljena.

— Z Japoncem gotovo ne — mu je vsekala nazaj mrzlo.

Mutsuhito Dsainove oči so zabliščale.

— In koliko je neki belokožec drugačen od rumenokožca?

— V toliko, da je bel — se je nervozno smejala.

Mutsuhito Dsain se je zravnal; postal je ko bron. V očeh se mu je svetlikala rumena iskra in na brezkrvnem obrazu mu je poigral top, ošaben, izživalen, neusmiljen smeh.

— Bomo videli — se je priklonil in potem mrzlo izstopil iz vrtnične ute,